

Veselības ministrija

Brīvības iela 72, Rīga, LV-1011, tālr. 67876000, fakss 67876002, e-pasts vm@vm.gov.lv, www.vm.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā Nr. 01-11.1/5516
Uz 21.10.2021. Nr. 622.12/5-169-13/21

**Latvijas Republikas Saeimas
Prezidijam**

*STEIDZAMI! Par atbilžu sniegšanu
uz Saeimas deputātu jautājumu
Nr.294/J13*

Veselības ministrija ir saņēmusi un izskatījusi Saeimas administrācijas šā gada 21. oktobra vēstuli Nr.622.12/5-169-13/21, ar kuru pārsūtīts Saeimas deputātu jautājums “Par statistiku un līdzekļiem, kuri tika piešķirti Covid-19 gultu izveidei” (jautājuma reģistra Nr. 294/J13) un sadarbībā ar Nacionālo veselības dienestu (turpmāk – Dienests), Slimību profilakses un kontroles centru (turpmāk – SPKC), SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” (turpmāk – RAKUS) un VSIA “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” (turpmāk – PSKUS) sniedz sekojošu skaidrojumu.

1. Lūdzu, iesniedziet detalizētus statistikas datus par laika posmu no 2021.gada 1.septembrim līdz atbildes sagatavošanas dienai, norādot, cik katru dienu tiek testētas personas ar pilnu pabeigtu vakcinācijas kursu pret Covid-19.

Vēstules 1.pielikumā apkopota Dienesta sniegtā informācija par katru dienu testēto personu skaitu ar pilnu pabeigtu vakcinācijas kursu pret Covid-19 (pagājušas 14 dienas no pilna vakcinācijas kursa).

Vienlaikus vēršam uzmanību, ka pieejamā informācija par katru dienu testēto personu skaitu ar pilnu pabeigtu vakcinācijas kursu pret Covid-19 ir mainīga. Datus par veiktajiem testiem Dienests saņem no laboratorijām, kuras informāciju par veikto testu var ievadīt sistēmā vēlāk. Arī dati par personas vakcināciju sistēmā tiek ievadīti ar atpakaļejošu datumu. Tādējādi katru reizi aktualizējot informāciju, iegūtie dati var atšķirties.

Ņemot vērā minēto, vēršam uzmanību, ka 1.pielikumā sniegtā informācija, jo īpaši attiecībā uz pēdējo dienu datiem, noteikti nav pilnīga.

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

2. Lūdzu, sniedziet ikdienas statistisko informāciju (paraugu skaitu) saskaņā ar testēšanas algoritma <https://www.spkc.gov.lv/lv/media/15373/download> 15.punktu par laika periodu no 2021.gada 1.jūlija līdz atbildes sagatavošanas dienai.

Atbilstoši pievienotajai saitei, Veselības ministrija sniedz atbildi par SPKC mājaslapā publicētā testēšanas algoritma 15. punkta redakciju, kas bija spēkā no š.g. 23. septembra līdz 14. oktobrim “Laboratorijas regulāri, līdz otrdienas beigām, sūta atlasītos pozitīvos paraugus, kad Ct (cycle threshold) vērtības PQR ir mazākas par 30 (gēniem, kas nav E gēns). Vēlamais parauga apjoms vismaz 250 µl. Kopā ar paraugiem sniedz informāciju par paraugu izcelsmi (SPKC forma pozitīvajiem paraugiem bez personu identificējošas informācijas) ar pievienotām Ct vērtībām.”

Informējam, ka pozitīvie paraugi RAKUS Nacionālajā mikrobioloģijas references laboratorijā tiek saņemti reizi nedēļā, savukārt laboratorijā saņemto paraugu skaita atskaite tiek gatavota vienu reizi mēnesī. Informācija par katru mēnesi saņemto un uzglabāto pozitīvo Covid-19 paraugu skaitu gan RAKUS Nacionālajā mikrobioloģijas references laboratorijā, gan ārpakalpojuma ietvaros Latvijas biomedicīnas pētījumu un studiju centrā apkopota 1.tabulā.

1.Tabula

Pozitīvo paraugu saņemšana un uzglabāšana	Paraugu skaits				
	Jūlijs	Augusts	Septembris	01.-25.10.2021.	KOPĀ
References laboratorijā	662	1034	2854	5500	10050
Ārpakalpojums (Latvijas biomedicīnas pētījumu un studiju centrs)	943	376	470	288	2077

12127

3. Kad izglītības iestādē tiek konstatēta saslimšana un uz viena gadījuma pamata pārējie izglītojamie dodas karantīnā, vai šis viens gadījums tiek izmeklēts un atrasts, vai arī visi izglītojamie tiek statistiski pieskaitīti pie Covid-19 inficētajiem? Lūdzu, pamatojiet savu atbildi.

Lai skaidrotu visu iesaistīto rīcību, ja izglītības iestādē rutīnas skrīningā, testējot ar apvienotā parauga metodi, tiek konstatēts pozitīvs Covid-19 rezultāts, Veselības ministrija sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju, SPKC, Dienestu un Veselības inspekciju izstrādāja “Ieteikumi izglītības iestādēm izglītojamo testēšanai un rīcībai, ja tiek konstatēts Covid-19 gadījums”¹. Atbilstoši ieteikumiem, ja klases/grupas/kursa apvienotā parauga rezultāts ir pozitīvs, izglītojamie, kas piedalījās apvienotajā paraugā, tiek pieskaitīti pie

¹ Pieejams: <https://www.spkc.gov.lv/lv/media/15375/download>

kontaktpersonām un veic atkārtotu apstiprinošo individuālo Covid-19 testu, lai identificētu infekcijas avotu. E-veselībā tiek ievadīts individuāli veiktā testa rezultāts 24 stundu laikā no paraugu ņemšanas brīža ar atzīmi par kontaktpersonas statusu (pozitīvais apvienotā parauga rezultāts e-veselībā netiek vadīts). Savukārt statistikas datus tiek iekļauti tikai individuāli pārbaudītie unikālie pozitīvie cilvēki.

Papildus arī izglītības iestādes noteiktajām kontaktpersonām ir noteikts veikt individuālo Covid-19 testu.

4. Kādi medikamenti tiek izmantoti Covid-19 ārstēšanai Latvijā? Lūdzu, pievienojiet informāciju par pacientu ārstēšanas algoritmu un to, vai novirzīšanās no algoritma ir pieļaujama. Kā tiek novēroti pacienti, kuri ar Covid-19 infekciju atrodas mājās?

Veselības ministrija paskaidro, ka, atbilstoši Pacientu tiesību likuma 1.panta otrajai daļai, pacienta ārstniecību vada, ar pacienta ārstniecību saistītus lēmumus pieņem, kā arī kopumā par visas pacienta ārstniecības pamatotību, mērķtiecību, nepārtrauktību, kvalitāti un rezultātiem atbild ārstējošais ārsts. Ārsta pienākums ir izvērtēt pacienta veselības stāvokli, izvēlēties atbilstošu izmeklējumu un konsultāciju nozīmēšanu, kā arī pieņemt lēmumu par ārstēšanas taktikas izvēli konkrētajā situācijā.

Informējam, ka Covid-19 pacientu ārstēšanā tiek izmantoti visi tie medikamenti, kas norādīti Pasaules Veselības organizācijas (turpmāk – PVO) vadlīnijās par Covid-19 pacientu ārstēšanu, kā arī caurlūkotas un izmantotas Nacionālo veselības institūtu (National Institutes of Health) Covid-19 ārstēšanas vadlīnijas.

RAKUS speciālisti, savas kompetences ietvaros paskaidro, ka Latvijā Covid-19 infekcijas pacientu ārstēšanā tiek izmantoti etiotropi (*Remdesivir*) medikamenti, patoģenētiski (*Dexamethason*, *Enoxaparin*, *Tocilizumab*) medikamenti un simptomātiski medikamenti (*Paracetamol*, *Codein* u.c.). Papildus, atbilstoši indikācijām, dažkārt tiek nozīmēta arī antibakteriāla terapija, kā arī bieži tiek nozīmēti citi medikamenti dažādu blakusslimību ārstēšanai.

Vienlaikus vēršam uzmanību, ka saskaņā ar izstrādāto kārtību zāles *Remdesivir* (*Veklury*) un *Ronapreve REGN-COV2* (*Casirivimab/Imdevimab*) Covid-19 pacientiem tiek nodrošinātas, ja par to lēmis ārstu konsīlijs. Zāļu *Remdesivir* (*Veklury*) izsniegšanas kārtība, kā arī zāļu *Ronapreve REGN-COV2* (*Casirivimab/Imdevimab*) izsniegšanas kārtība un ievadīšanas rekomendācijas ir pieejamas Dienesta mājaslapā.² Papildus informējam, ka speciāli izveidota farmācijas darba grupa šobrīd strādā pie vēl divu jaunu medikamentu ieviešanas, t.sk. rekomendāciju izstrādes un nodrošināšanas kārtības izstrādes.

Savukārt PSKUS norāda, ka slimnīcā ir pieejami specifiski medikamenti, kas paredzēti pacientu grupām ar imūnsupresiju/imūndeficītu, kuriem vēl nav

² Zāļu *Remdesivir* (*Veklury*) izsniegšanas kārtība, kā arī zāļu *Ronapreve REGN-COV2* (*Casirivimab/Imdevimab*) izsniegšanas kārtība un ievadīšanas rekomendācijas pieejamas: <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/stacionariem>

nepieciešama skābekļa terapija, bet ir prognozējama smaga Covid-19 saslimšanas gaita (piemēram, HIV infekcija, transplantācijas, hroniskas nieru aizstājterapijas pacienti u.c).

Attiecībā uz ārstēšanas taktikas izvēli - vieglas slimības gaitas gadījumā pacients ārstējas ambulatori ģimenes ārsta uzraudzībā un šiem pacientiem ir izstrādāti informatīvi materiāli par simptomiem, rīcību u.c.³. Ģimenes ārsts koordinē pacienta ārstēšanu mājas apstākļos, t.sk. nozīmē nepieciešamos medikamentus. Gadījumos, ja veselības stāvoklis pasliktinās, pacientam jāsažinās ar savu ģimenes vai ārstējošo ārstu, lai lemtu par turpmāko rīcību, savukārt dzīvībai kritiskā situācijā - ar Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu.

Vienlaikus vēršam uzmanību, ka sākot ar 2020. gada 2. novembri pacientiem, kuriem ir pozitīvs Covid-19 testa rezultāts un šo personu kontaktpersonām, ir iespēja saņemt ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus konkrētās ārstniecības iestādēs. Pakalpojumi tiek sniegti tiem pacientiem, kuru veselības stāvoklis nepieļauj gaidīt šo pakalpojumu saņemšanu pēc atveseļošanās, kā arī Covid-19 slimības gaitas uzraudzībai. Covid-19 pozitīvai personai, kura medicīnisku indikāciju dēļ nespēj ierasties ārstniecības iestādē (ja pacientam nav nepieciešama medicīnas personāla uzraudzība 24/7) pieejami arī veselības aprūpes pakalpojumi mājās. Detalizēta informācija par ārstniecības pakalpojumu saņemšanas kārtība pieejama Dienesta mājaslapā.⁴

Vidējas un smagas slimības gaitas gadījumā pacienta ārstēšana veicama diennakts stacionārā. Vēršam uzmanību, ka Latvijā kopš 2021. gada marta ir izstrādātas Covid-19 ārstēšanas rekomendācijas (2. pielikums), kas balstītas uz pētījumiem un citu valstu rekomendācijām. Atbilstoši RAKUS speciālistu sniegtajam viedoklim, novirzīšanās no rekomendācijām ir pieļaujama, jo katrs pacients ir individuāls, katram pacientam tiek nozīmēta viņam atbilstoša individualizēta ārstēšana.

Vienlaicīgi vēršam uzmanību, ka pacientiem galējas orgānu mazspējas gadījumā tiek pielietotas mehāniskās atbalsta metodes, jeb ekstrakorporālā membrānas oksigenācija (turpmāk - EKMO). PSKUS ir izstrādājusi kvalitātes vadības sistēmas rokasgrāmatu EKMO pielietošanā Covid-19 pacientiem. PSKUS tiek veidota kā metodiskais centrs EKMO pielietošanai un, attiecīgi, izveidota multidisciplināra speciālistu komanda, kuras sastāvā ietilpst sirds ķirurgs, perfuzionists un kardioanesteziologs.

Papildus informējam, ka PSKUS Plaušu slimību un torakālās ķirurģijas centra vadītāja Dr. D.Žentiņa ir iekļauta un piedalās PVO pētījumu ekspertu sadarbības grupā “Solidarity”, kas veidota, lai identificētu jaunākās dzīvību glābjošas ārstēšanas metodes Covid-19 pacientiem⁵.

5. Lūdzu, norādiet detalizētas tāmes un līgumus iepirkumiem, kuri tika

³ Pieejams: <https://covid19.gov.lv/index.php/covid-19/veseliba/covid-19-pacientiem>

⁴ Pieejams: <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/arstniecibas-pakalpojumu-sanemsanas-kartiba>

⁵ Pieejams: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/global-research-on-novel-coronavirus-2019-ncov/solidarity-clinical-trial-for-covid-19-treatments>

veikti par veselības aprūpes nozarei piešķirtajiem 80 miljoniem eiro, Covid-19 gultu izveidei.

Veselības ministrija informē, ka kopumā ar sešiem Ministru kabineta rīkojumiem tika piešķirti 86 593 857 euro. No tiem 25 460 377 euro tika novirzīti infrastruktūras uzlabošanas darbiem (tai skaitā epidemioloģisko prasību nodrošināšanai RAKUS, PSKUS, SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” un SIA “Vidzemes slimnīca”, kā arī operatīvā datu paneļa izveidei), 27 858 753 euro - observācijas un IT gultu uzturēšanas izmaksu segšanai, bet 33 274 727 euro - jau esošo gultu aprīkošanai un jaunu gultu izveidei klīniskās universitātes slimnīcās, IV, III, II un I līmeņa slimnīcās un specializētajās slimnīcās (detalizētāk skatīt 3. un 4. pielikumā).

1) Finansējums infrastruktūras uzlabošanas darbiem kopā 25 460 377 euro, tai skaitā:

- RAKUS⁶ plānots realizēt šādus pasākumus par kopējo summu 20 387 830 euro (uz šo brīdi apgūti 920 977 euro) – Neatliekamās medicīnas un pacientu uzņemšanas klīniskās infekciju bloka izbūve, tai skaitā būvniecība, būvuzraudzība, autoruzraudzība, medicīniskais aprīkojums, inventārs (11 980 000 euro).

- PSKUS⁷ plānots realizēt šādus pasākumus par kopējo summu 1 275 487 euro (uz šo brīdi apgūti 5 478 euro).

- Operatīvais datu panelis 726 000 euro – lai nodrošinātu vienotu datu pānesi starp slimnīcām un NMPD gultu skaita pieejamības un pacientu uzņemšanas nodrošināšanai.

- SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” plāno realizēt šādus pasākumus par kopējo summu 2 899 500 euro.

- SIA “Vidzemes slimnīca” plāno realizēt šādus pasākumus par kopējo summu 170 000 euro.

2) Finansējums observācijas un IT gultu uzturēšanas izmaksu segšanai kopā 27 858 753 euro.

Papildus 27 858 753 euro tika novirzīti observācijas un IT gultu uzturēšanas izmaksu segšanai (skat. 2.tabulu)

2.tabula

	<i>Piešķirts</i>	<i>Izlietots kopā uz 15.10.2021</i>
<i>observācijas gultu apmaksai</i>	3 474 533	2 779 628
<i>IT gultu uzturēšanai</i>	24 384 220	15 695 868

3) Finansējums esošo gultu aprīkošanai un jaunu gultu izveidei klīniskās universitātes slimnīcās, IV, III, II un I līmeņa un specializētajās slimnīcās kopā 33 274 727 euro (detalizētu finansējuma un aprīkotajām un jaunizveidotajām

⁶Finansējums ieguldīts slimnīcas pamatkapitālā, savukārt investīciju turpmākā uzraudzība turpinās projektu līmenī

⁷Finansējums ieguldīts slimnīcas pamatkapitālā, savukārt investīciju turpmākā uzraudzība turpinās projektu līmenī

gultām skatīt 5., 6. un 7. pielikumā).

Vēršam uzmanību, ka ārstniecības iestāde kā pasūtītājs paši veic iepirkumus par medicīnas iekārtu un aprīkojuma iegādi. Lai nodrošinātu ar iepirkumiem saistīto jautājumu ātrāku virzību, ja steidzamības kārtā nav iespējams veikt Publisko iepirkumu likumā noteiktās standarta iepirkuma procedūras, starp Dienestu un ārstniecības iestādi noslēgtajos līgumos par finansējuma piešķiršanu aprīkojuma iegādei noteikts, ka aprīkojuma iegādei nepieciešams piemērot Publisko iepirkuma likuma 8.panta septītās daļas 3.punktā minētās procedūras, tādējādi ļaujot nodrošināt papildus gultas un nepieciešamo kapacitāti Covid-19 pacientu ārstēšanas procesa nodrošināšanai.

Ņemot vērā to, ka slimnīcu veiktie iepirkumu procesi turpinās, Veselības ministrija turpina apkopot slimnīcu iesniegto informāciju un iesniegt Finanšu ministrijā pieprasījumus. Vienlaikus vēršam uzmanību, ka pēdējie apstrādātie rēķini uz finanšu līdzekļu pieprasījumu ir iesniegti Finanšu ministrijā š.g. 25.oktobrī (Veselības ministrijas vēstule Finanšu ministrijai Nr. 01-13FM-1/5460), savukārt vēl divas pēdējās atskaites ir apkopošanas procesā un tuvākajās dienās tiks nosūtītas Finanšu ministrijai (pēdējie aktuālie apkopojumi pievienoti 5., 6. un 7. pielikumā).

Veselības ministrs

(paraksts*)

Daniels Pavļuts

Zane Reinholde 67876190
zane.reinholde@vm.gov.lv